

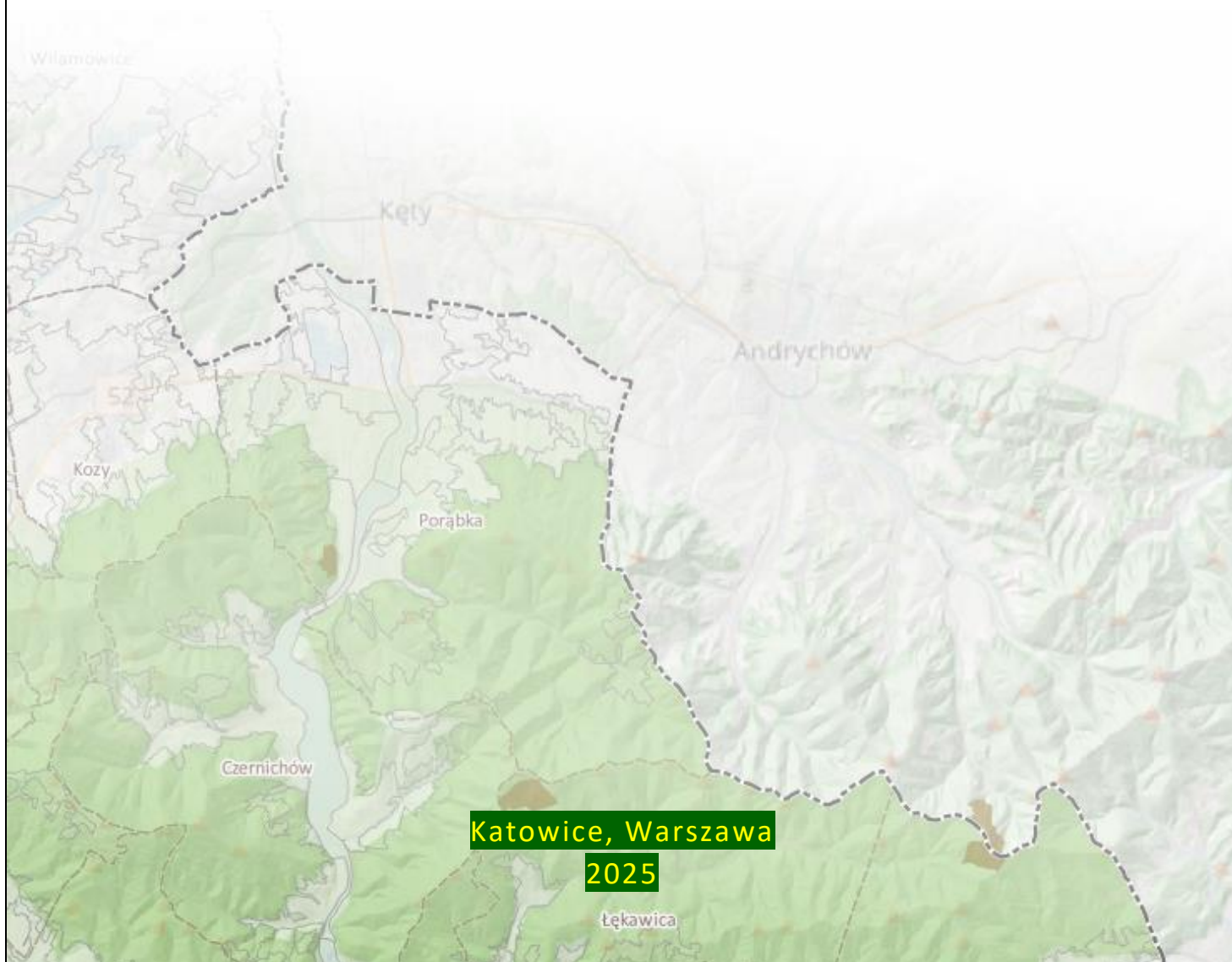
AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Otuliny Załęczańskiego Parku Krajobrazowego

Forma ochrony: Obszar Chronionego Krajobrazu

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Otuliny Załęczańskiego Parku Krajobrazowego
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu
Akt prawny powołujący (pierwotny)	Rozporządzenie Nr 21/95 Wojewody Częstochowskiego z dnia 7 września 1995 r. w sprawie utworzenia Załęczańskiego Parku Krajobrazowego w granicach województwa częstochowskiego (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 1995 r. Nr 26 poz. 90)
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	Jw.
Cele ochrony	Nie określono
Nazwa mezoregionu	Obniżenie Krzepickie Wyżyna Wieluńska
Położenie administracyjne (gminy)	Lipie
Powierzchnia (ha)	2734,01 (wg danych GIS)

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYP	PRIORYTET
597	6b	TAK
598	3a	NIE
600	3b	NIE
818	6c	NIE
819	3b	NIE

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0–12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.11.	Likwidacja naturalnych stanowisk i osobliwości geologicznych, stanowisk minerałów oraz skamieniałości	VI.1-2, VI.4	W	1-5	597, 598
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	III.1	W	1-5	597, 600, 818
	A.2.5.	Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	I.2.1, I.3, I.4, III.2	W	1-5	597, 818
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	III.1.1	W	6	597
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	I, III.1, III.2, III.4,	W	1-5	597, 598, 600, 818, 819
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	III.2	W, Z	6	597
E. Inne zagrożenia	E.1.1.	Obniżenie się poziomu wód gruntowych i osuszanie siedlisk	III.5	Z, W	5	597

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębie form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Likwidacja osobiwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydmy itp.)	Zachowanie i właściwe wyeksponowanie stanowisk geologicznych w kamieniołomach wapieni	597, 598	gmina, Lasy Państwowe
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk łądowych	Ograniczanie fizycznej i chemicznej degradacji siedlisk łądowych. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów. Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych	597, 600, 818	rolnicy, Lasy Państwowe
Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	Niedopuszczanie do realizacji nowych form dysharmonijnej zabudowy w stosunku do zabudowy istniejącej	597, 818	gmina, starostwo powiatowe
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	Utrzymanie i odtwarzanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych, między innymi w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Zachowanie śródpolnych liniowych, pojedynczych i obszarowych zadrzewień	597	gmina, rolnicy
Zmniejszenie się różnorodności biologicznej	Zwiększanie liczby i różnorodności nisz ekologicznych dla różnych ekologicznie grup gatunków naturalnych poprzez: - pozostawianie w odnawianych oddziałach leśnych kęp starodrzewu do naturalnego rozpadu, sukcesywną przebudowę drzewostanów uwzględniającą warunki siedliskowe; zachowanie występujących i wprowadzanie nowych gatunków domieszkowych i biocenotycznych, stosowanie nisko intensywnych rębni,	597, 598, 600, 818, 819	gmina, Lasy Państwowe, właściciele i użytkownicy gruntów rolnych

	<ul style="list-style-type: none"> - pozostawianie na terenach leśnych drzew biocenotycznych: martwych, dziuplastych, przestoi; pozostawianie drzew martwych i dziuplastych również poza terenami leśnymi, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazie liczby i powierzchni ekosystemów o skrajnych warunkach wilgotnościowych, w tym bagien, torfowisk, terenów okresowo zalewanych wodami, piaszczystych nieużytków gruntów ornych, nasłonecznionych skarp, itp.; - niedopuszczanie do ich zabudowy lub zalesień, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazach otwartych miedz, zadrzewień liniowych, obszarowych i pojedynczych, - odtwarzanie, zachowanie i ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk oraz zwiększanie ich zasięgu przestrzennego, - zwiększanie naturalnej retencji wodnej. <p>Prowadzenie reintrodukcji i kontrolowanych introdukcji gatunków cennych. Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, w szczególności w obrębie dolin rzecznych i ekosystemów innych niż grunty orne</p>		
Zanieczyszczenie wód	<p>Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków. Kontrola szczelności szamb oraz wywozu ścieków z gospodarstw domowych. Ograniczenia do niezbędnego minimum stosowania nawozów sztucznych i pestycydów. Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolno-środowisko-klimatycznych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania</p>	597	gmina, rolnicy, WIOŚ
Obniżenie się poziomu wód gruntowych i osuszanie siedlisk	Odbudowa i właściwa eksploatacja urządzeń piętrzących w sposób zapewniający inne funkcje ekologiczne cieków	597	gmina, Wody Polskie, zarządcy urządzeń wodnych

Rekomendacje i wnioski planistyczne odnoszące się do krajobrazu priorytetowego położonego w obrębie omawianego obszaru chronionego zawarte są w odpowiednich kartach krajobrazów priorytetowych (Tom II Audytu krajobrazowego woj. śląskiego).

Rekomenduje się uwzględnienie w obrębie stref ochrony krajobrazów wyznaczanych uchwałą sejmiku woj. śląskiego, terenów otwartych położonych w granicach krajobrazów priorytetowych, a szczególnie stanowiących przedpola ekspozycji, osie widokowe oraz punkty i ciągi widokowe, w tym wskazanych w ramach charakterystyki na mapie walorów fizjonomicznych.